

De garenkokerijen van het Garenkokerskwartier



In de fabriek van Prévinaire - NH archief

Het Garenkokerskwartier dankt zijn naam aan de vele garenkokerijen die in de 19de eeuw in het gebied gevestigd werden. In zo'n garenkoker werden de gesponnen garen gewassen zodat deze gebruikt konden worden in de textielfabrieken die er in die tijd verschenen in Haarlem.

Waarom Nederland?

Nederland had een aantal grote voordelen als het aankwam op de textielhandel; De Nederlandse Handel-Maatschappij(NHM) had controle over grote gebieden in voornamelijk Zuidoost-Azië. Omdat Nederland hier toen nog steeds haar koloniën onder macht hield, kon het textiel zonder hoge invoertarieven vervoerd worden. Daarnaast was het katoen goedkoop omdat deze vanaf de katoenplantages geïmporteerd kon worden.

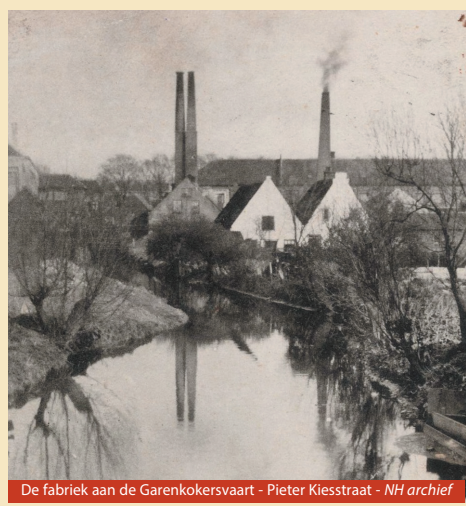
De fabrieken

Dus verschenen er al snel drie katoenfabrieken; rond 1834 de katoendrukkerij en -roodweverij van Prévinaire op de hoek tussen de Kinderhuissingel en de Zijlweg. Het gebied groeide langzaam uit tot ver voorbij de Garenkokerskade. Zo werd ongeveer twee jaar later de Weverij de Phoenix van Poelman gebouwd waar de Parklaan en de Friese varkensmarkt kruisen. En in 1843 opende er een blekerij, weer aan de Kinderhuissingel. De

garenkokerijen doken in deze tijd veelal op binnen hetzelfde gebied.

Het einde

De fabrieken stonden in die tijd al snel bekend om de vervuiling en nare geuren die er bij het verven en bleken te pas kwamen. De combinatie hiervan met een gebrek aan goede riolering in de toen nog nieuwe woonwijken, en de urine stroom van de dicht gelegen paardenstallen maakte een onprettige omgeving. Maar uiteindelijk was het een combinatie van de lagere productie kwaliteit en het stopzetten van funding vanuit de NHM. Daardoor begon de economie van de Haarlemse textiel industrie rond het eind van de 19e eeuw langzaam af te brokkelen. - EW



De fabriek aan de Garenkokersvaart - Pieter Kiesstraat - NH archief

Colofon: Coco Koole, Maarten Mosselman, Fleur Smelt, Carla van Twuijver, Maarten van de Vaart, Esme van der Wurff, Sanne de Wolf (fotografie) en Sanneke Vlam (vormgeving). Buurtvereniging Garenkoker: www.garenkoker.nl, e-mail: info@garenkoker.nl.

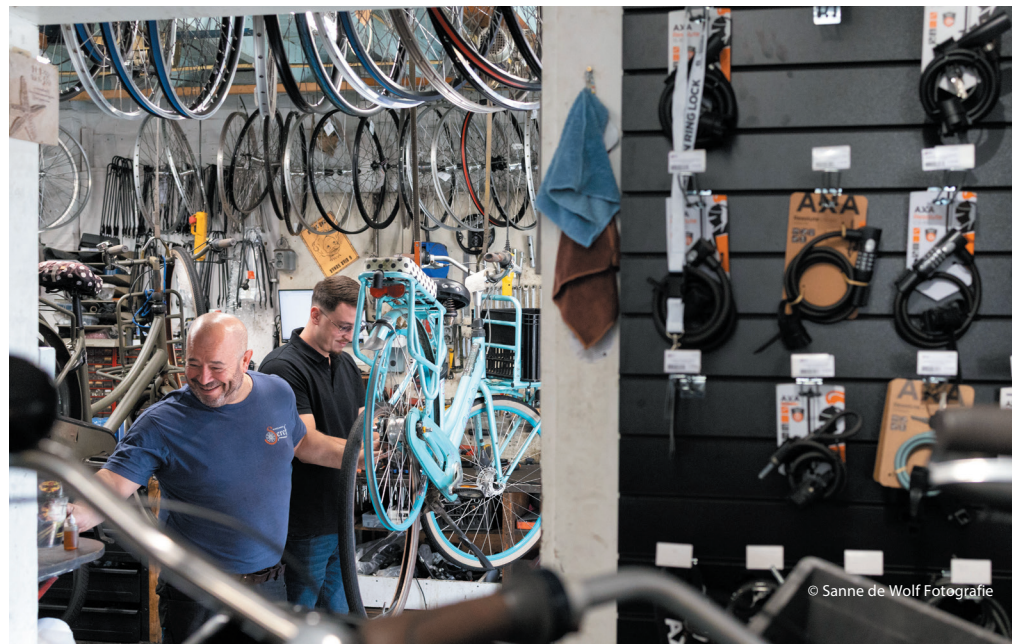
Kledingruilbeurs in Het Zaeltje

Een mooi initiatief om samen bewuster om te gaan met kleding. Door kleding te ruilen krijgen kledingstukken een tweede leven, dat is goed voor het milieu én een fijne manier om verspilling en overconsumptie tegen te gaan. Bovendien is het natuurlijk ook gewoon gezellig om samen met je buurtgenoten op zoek te gaan naar iets 'nieuws'. Per persoon mogen er maximaal 3 kledingstukken worden ingebracht, en je mag ook maximaal 3 items uitzoeken.

Neem kleding mee die schoon, heel en nog in goede staat is. Het mogen leuke, bijzondere of mooie kledingstukken zijn die je zelf nog zou dragen. Geen kapotte items, geen vlekken, geen ondergoed en liever geen fast fashion van mindere kwaliteit. Zo komt er een mooie selectie waar iedereen iets leuks tussen kan vinden. De inbreng is op zondag 13 september van 12.00 tot 15.00 uur. De beurs zelf start op zaterdag 19 september om 12.00 uur. Adres: Hoofmanstraat 12. - CVT



de
garenkoker
www.garenkokerskwartier.nl



© Sanne de Wolf Fotografie

• IN DE WIJK

Bij Seref loopt alles al 25 jaar op rolletjes

Wie de winkel van Seref Akkas aan de Zijlweg binnenloopt, merkt het meteen: hier draait het niet alleen om fietsen, maar vooral om mensen. Al 25 jaar is de fietsenwinkel met werkplaats een vaste waarde in de buurt en eigenlijk is het er altijd druk. Wat begon als een eenmanszaak is uitgegroeid tot een echt familiebedrijf.

De liefde voor het vak

Dat begon voor Seref al vroeg. Toen hij elf was, verhuisde hij vanuit Turkije naar Nederland. Op zijn dertiende kreeg hij een zaterdagbaantje bij een bevriende fietsenmaker. Het ambacht liet hem niet meer los. Na de middelbare school behaalde hij zijn vak- en middenstandsdiplooma en in 2001 werd zijn droom werkelijkheid: hij opende zijn eigen zaak aan Zijlweg 117 ZW. Dat hij zelf een liefhebber van fietsen is, blijkt ook buiten de winkel. "Vorig jaar heb ik op een gewoon fietsje, zonder elektrische ondersteuning een tocht van ruim 2.100 kilometer door Turkije gemaakt. Kilometers maken en onderweg genieten vind ik minstens zo mooi als sleutelen in onze werkplaats."

Zoon Emre is bezig in de werkplaats

Ook hij groeide op tussen de fietsen. Net als zijn vader begon hij als jongen op zaterdag mee te helpen. "Klusjes doen voor zakgeld." vertelt hij lachend. Eerst koos hij voor een opleiding in de elektrotechniek. Maar na twee jaar trok de fietsenwinkel nog steeds! Inmiddels werken vader en zoon dagelijks zij aan zij en lijkt de toekomst van het familiebedrijf verzekerd. "Emre is goed onderweg om over een paar jaar de zaak over te nemen." straalt trotse Seref.

Winkel is geworteld in de wijk

Dat blijkt uit de klanten die af en aan binnenlopen. "De scholen beginnen straks

weer," zegt een moeder, "dus we zoeken een stevige fiets voor deze brugklasser." De aanstaande middelbare scholier bestudeert het ruime assortiment fietsen. "Kwam mijn Loekie niet ook hier vandaan?"

Persoonlijk advies en service

Die vormen het hart van de zaak. Veel klanten komen inderdaad eerst voor een kinderfiets, later voor die schoolfiets of voor een e-bike. En voor reparaties en onderhoud natuurlijk. "Iedere klant moet tevreden de deur uitgaan. Daar doen wij elke dag ons best voor." Na een kwart eeuw kijkt Seref met voldoening terug. Niet vanwege de omvang van de zaak, maar vanwege de band met zijn klanten én het feit dat zijn zoon inmiddels naast hem staat. Binnenkort verhuist Emre naar een woning op twee straten afstand. "Ik hoef straks niet meer op de fiets naar mijn werk!"

Het 25-jarig jubileum werd op 1 mei groots gevierd. Bezoekers maakten die hele dag kans op een splinternieuwe e-bike. En heel toepasselijk: de hoofdprijs bleef in de buurt. De gelukkige winnaar – "Ik win nooit wat" – bleek afkomstig uit het Garenkokerskwartier, waar al jaren veel vaste klanten vandaan komen. Zij zullen zich misschien de houten fiets nog herinneren, die zo'n 15 jaar de etalage sierde. Inmiddels staat daar een hypermoderne elektrisch bakfiets, alsof de etalage vertelt: "Het vakmanschap blijft, terwijl Seref en zoon meegaan met hun tijd." - CK

Doe mee met de breiclub

Sinds 1 mei dit jaar is er een breiclubje in Het Zaeltje, Hoofmanstraat 12. Het is voor iedereen die het breien of handwerken weer wil oppakken of wil leren hoe je een muts, sjaal of trui breidt. Er is begeleiding die je graag wil helpen. Je kunt elkaar ook helpen, inspireren en patronen uitwisselen. Breipennen zijn aanwezig, wol moet je meenemen. Mensen die wol over hebben kunnen dat inbrengen. Elke dinsdag van 13.30 uur tot 15.30 uur. Contact: Gonny Gravenstein: grave7@hotmail.nl (of kijk op de site rosehaghe.nl) - CVT

GROEN

De Tuin van Haarlem



Het Westelijk Tuinbouwgebied, ook wel bekend als de Tuin van Haarlem, is figuurlijk de achtertuin van de stad Haarlem. Het noordelijk gedeelte van dit gebied grenst aan onze buurt en bestaat uit het zogeheten Brouwersvaartgebied en 'het landje van boer Piet'. Het is o.a. bereikbaar via het Houtmanpad. Een verademing om op loopafstand een stukje natuur binnen bereik te hebben.

Toekomstperspectief

Er staat meer en meer druk op dit gebied, onder andere door de energietransitie en de behoefte aan recreatie. Maar ook door het steeds groter wordende belang van een gezonde leefomgeving. De Stichting Tuin van Haarlem heeft over de jaren heen veel kennis opgedaan en informatie verzameld over het Westelijk Tuinbouwgebied. En heeft een boekje uitgebracht met als titel 'De Tuin van Haarlem, een wenkend toekomstperspectief' met hierin een duidelijke visie over hoe dit gebied zich in de toekomst zou kunnen en moeten ontwikkelen. De gemeente heeft het Brouwersvaartgebied in haar Ecologisch Beleidsplan aangeduid als potentiële locatie. Het centrale thema voor de ontwikkeling van dit gebied is het deels zichtbaar maken van de historische context van het gebied en het wat jongere duingebied.

Wilde tuin

In de visie van de Stichting wordt voorgesteld dit hele gebied te ontwikkelen als 'wilde tuin'.

Aan de noordzijde zou natuur zich ongestoord zou kunnen ontwikkelen (dit is particulier bezit en vraagt dan ook medewerking van de bewoners). Het gedeelte ten zuiden van de Brouwersvaart (het landje van boer Piet) is geschikt als verblijfsgebied. De Stichting stelt o.a. voor daar een nieuwe natuurspeelplaats en een nieuwe afgesloten honden uitlaatplaats aan te leggen. Een ander voorstel is om een nieuwe brug aan te leggen over de Brouwersvaart ter hoogte van Partou aan zee (de kinderopvang). Daardoor is de Tuin van Haarlem direct bereikbaar vanaf de Zijlweg. En tenslotte is het idee om het Houtmanpad enkel voor wandelaars in te richten en daarnaast een nieuw fietspad in te passen.

Spreekt de visie van de Stichting je aan en voel je je geroepen om de Stichting Tuin van Haarlem te ondersteunen door vriend/donateur te worden of de Stichting Tuin van Haarlem te helpen als werkgroep lid mail dan naar info@tuinvanhaarlem.nl. - FS

GEZOCHT

De Garenkoker zoekt een eindredacteur

De Garenkoker komt 4 keer per jaar uit. Samen met de redactieleden bepaal je de inhoud van de krant. De eindredacteur hoeft zelf niet te schrijven, het mag wel. Je moet vooral zorgen dat anderen gaan schrijven. En dat ze dat op tijd het materiaal inleveren. Als eindredacteur lees je alles goed na en lever je foutloze teksten. Een goede kennis van de Nederlandse taal is dan ook een vereiste. Samen met de vormgever zorg je ervoor dat de krant bij de drukker aankomt. Interesse? Stuur een mail naar info@garenkoker.nl.

CULTUURTIP

Muggenmuze van het Kennemer Vrouwenkoor



Wie op een donderdagavond langs de Oud-Katholieke Kerk aan de Kinderhuissingel loopt, heeft misschien wel eens het gezang van het Kennemer Vrouwenkoor opgevangen. Wekelijks repeteert het 33-koppige koor onder leiding van dirigente Xandra Mizée in de benedenruimte. Middeleeuwse liederen, kerkgezangen en soms een jazzy stuk; het repertoire is divers.

Kom naar het jubileumconcert

Op 7 november kan iedereen komen genieten van hun muziek, tijdens het jubileumconcert ter gelegenheid van het 90-jarig bestaan van het koor. Het wordt een bijzonder concert, met nieuwe composities en arrangementen rond het thema 'Haarlem', onder de titel *Muggenmuze*.

Geen kerkkoor

Voor de goede orde: het Kennemer Vrouwenkoor is geen kerkkoor. Het koor kwam eind 2024 in contact met kerkbestuurder Brigitte Paulissen, toen het op zoek was naar een nieuwe repetitieruimte. Het gelukkige toeval wilde dat de Oud-Katholieke Kerk toen net – als een van zeven Haarlemse kerken – door de gemeente was aangewezen als Buurtbaken. De kerk wil ook een sociale en culturele functie hebben voor het Garenkokerskwartier. Er zijn inmiddels verschillende organisaties die de benedenruimten gebruiken voor allerlei soorten bijeenkomsten. Het koor oefent er sindsdien ook, en organiseerde vorig jaar al een kerstconcert in de kerkzaal.

Lange staat van dienst

Het Kennemer Vrouwenkoor, opgericht in 1936 door sopraan en concertpianiste Annie Schoen, heeft een lange staat van dienst. Twee constanten kenmerken het Haarlemse koor: het repertoire is gericht op klassieke muziek in de breedste zin van het woord. En voor speciale gelegenheden worden compositieopdrachten gegeven. Zo ook voor dit jubileumconcert.

Dirigente Mizée heeft zich samen met componist en arrangeur Jasper Swank gestort op het werk van verschillende Haarlemse schrijvers en dichters. Swank liet zich inspireren door onder meer de dichter en (toneel)schrijver Pieter Langendijk (1683-1756). Maar ook door de poëzie van Sylvia Hubers, stadsdichteres van Haarlem tussen

2009 en 2013. Zo zette hij haar gedicht 'Geen Aa zijn' op muziek. Het gaat over het standbeeld van Laurens Janszoon Coster op de Grote Markt, de mythe dat Coster de boekdrukkunst uitgevonden zou hebben – terwijl die al bestond in China en Duitsland – en hoe Haarlemmers die mythe maar wat graag in ere houden.

Muzikale reis door Haarlem

De Haarlemse tekstdichteres Käthe van den Hurk schreef voor deze gelegenheid gedichten 'Mug' en 'Rondje om de kerk', waarbij Swank de muziek maakte. Verder heeft hij Joost Mulder's gedicht *Datsen-raaps* – over de in het water gespiegelde Spaarnestad – opnieuw gearrangeerd. Het koor zingt ook religieuze werken van de Haarlemse broers Willem en Hendrik Andriessen; oudooms van Mizée. Mizée zelf schreef voor deze gelegenheid een stuk over de Meermin van Haarlem, een legende uit 1403 over een ongetemd vrouwpersoon; dat na een dijkdoorbraak bij Edam in het Purmermeer werd gevangen. Volgens de overlevering werd zij meegenomen naar Haarlem, waar ze leerde spinnen en als een normaal mens leefde. Kortom, het concert wordt een spannende muzikale reis door Haarlem en haar geschiedenis, die je niet wilt missen. De Oud-Katholieke Kerk en het Kennemer Vrouwenkoor nodigen iedereen van harte uit om te komen luisteren, en na het concert met elkaar te proosten op de 90ste verjaardag van het koor.

Jubileumconcert Muggenmuze: Zaterdag 7 november 2026 om 15.30 uur in de Oud-Katholieke Kerk, Kinderhuissingel 76. De kaartverkoop start op 15 september 2026 via www.kennemervrouwenkoor.nl. Op de website is ook informatie voor wie interesse heeft om mee te zingen met het koor. Artikel met dank aan Kirsten Hannema